

ΕΣΤΙΑ

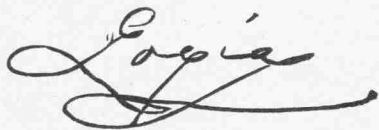
ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

ΤΟΜΟΣ ΚΗ'.

Συνδρομή ἑτησία: Ἐν Ἑλλάδι φρ. 12, ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ φρ. 20. — Αἱ συνδρομαὶ ἄρχονται ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου. Ἐκαστ. ἔτους καὶ εἶναι ἑτήσιαι. — Γραφεῖον Διευθ. Ὁδ. Παρθεναγωγείου 12.

12 Νοεμβρίου 1889.

Πανομοιότυπον τῆς ὑπογραφῆς
ΤΗΣ ΠΡΙΓΚΗΠΙΣΣΗΣ ΣΟΦΙΑΣ

[Ἐλήφθη ἐκ τῆς ἐπισήμου ληξιαρχικῆς πράξεως τῶν γάμων αὐτῆς.]

ΠΕΡΙ ΣΚΩΤΙΑΣ⁽¹⁾

Κυρίαί καὶ Κύριοι,

Κατὰ τὸν παρελθόντα Ἰούλιον ἐπεσκέφθην τὴν Σκωτίαν. Παρεκτός τῶν παλαιῶν ἐκεῖ γνωριμιῶν, δὲν μοῦ ἔλειψαν καὶ νέαι. Ἐννοεῖται δὲ ὅτι εἰς τοιαύτας περιστάσεις, ἡ συνομιλία ὑποτρέφεται ἐκ τῆς ἀμοιβαίας περιεργείας. Ὁ ξένος θέλει νὰ μάθῃ τὰ τῆς χώρας τὴν ὁποίαν ἐπισκέπτεται, οἱ δὲ ἐγχώριοι ζητοῦν πληροφορίας περὶ τῆς πατρίδος τοῦ ξένου. Μὲ ἄλλους λόγους, εἶχα μὲν νὰ ἐρωτῶ, ἀλλ' εἶχα καὶ νὰ ἀποκρίνωμαι. Αἱ ἐρωτήσεις, εἰς τὰς ὁποίας ἀπεκρινόμην, ἐμαρτύρουν συχνάκις πόσον ἄγνωστα εἶναι τὰ καθ' ἡμᾶς εἰς τὸν ἔξω κόσμον. Εἰς τῶν περιέργων μὲ ἠρώτησε, μεταξὺ ἄλλων, ἂν εἰς τὴν βουλὴν τῶν ἐλλήνων οἱ ἀντιπρόσωποι τοῦ ἔθνους ἀγορεύουν εἰς τὴν Γαλλικὴν γλῶσσαν! Ὁμολογῶ ὅτι τὸ ἐρώτημα μοῦ ἐπροξένησεν ἀγανάκτησιν τινά. Ἀλλὰ τὴν ἀγανάκτησιν κατηύνασεν ἀμέσως ἡ σκέψις, ὅτι πολλοὶ Ἕλληνες ἠδύναντο ἴσως νὰ φωραθῶσιν ἀγνοοῦντες εἰς βαθμὸν περίπου ἔσον τὰ κατὰ τὴν Σκωτίαν.

Δὲν γνωρίζω πῶς καὶ διατί, ὅτε ἐτιμήθην διὰ τῆς προσκλήσεως τῆς ἐφορείας τοῦ Παρνασσοῦ, μοῦ ἤλθον εἰς τὸν νοῦν ἡ ἐρώτησις καὶ ἡ σκέψις μου ἐκεῖναι. Δὲν ἤξευρα περὶ τίνος νὰ ὁμιλήσω, ἀλλὰ καὶ δὲν ἤθελα νὰ στερηθῶ τὴν εὐχαρίστησιν τοῦ νὰ συνδιαλεχθῶ μεθ' ὑμῶν. Διατί νὰ μὴ χρησιμοποiew τὰς σημειώσεις μου,

λαμβάνων τὴν Σκωτίαν ὡς θέμα τῆς διαλέξεώς μου; Ὅχι βεβαίως ὅτι ὑπάρχει φόβος μὴ μοῦ ὑποβληθῶσιν ἐκ τοιούτου ἀκροατηρίου ἐρωτήσεις, ὁποῖα ἡ τοῦ φίλου ἐκείνου, ἀλλ' ὅπως δῆποτε, ἴσως δυνηθῶ νὰ ἐλκύσω κάπως τὴν περιέργειάν σας ὁμιλῶν περὶ τῆς ὡραίας ἐκείνης ἀπομακρυσμένης χώρας.

Τὴν Σκωτίαν ἐπεσκέφθην δις ἄλλοτε, ἀλλὰ πρὸ ἐτῶν πολλῶν. Αἱ ἀναμνήσεις τῶν πρώτων μου ἐκείνων περιηγήσεων ἐχρησίμευσαν ὡς σημείον συγκρίσεως μεταξὺ τῆς πρὸ εικοσιπέντε περίπου ἐτῶν καὶ τῆς παρούσης καταστάσεως τῆς χώρας. Ἐκτοτε ἐπολλαπλασιάσθησαν αἱ γραμμαὶ τῶν σιδηροδρόμων, καθὼς καὶ τὰ ἀτμόπλοια εἰς τοὺς ποταμούς, ἐπὶ τῶν λιμνῶν καὶ μεταξὺ τῶν παραλίων, ἐπολλαπλασιάσθη δὲ καὶ ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐπισκεπτομένων τὴν χώραν, χάριν περιηγήσεως, — ὁ πλοῦτος, ὁ πληθυσμὸς καὶ ὁ καθωραϊσμὸς τῶν μεγαλοπόλεων τῆς ἡῤῥησαν ἀναλόγως ἐν συνόλῳ, ἡ πρόσδος μεγάλη καὶ γενικὴ, ἡ δὲ ἐξ αὐτῆς προξενουμένη ἐντύπωσις μετριάξει πῶς, ἐκεῖ καθὼς καὶ ἀλλαχοῦ τῆς Εὐρώπης, τὴν δικαίαν ἄλλως ὑπερφηάνειάν μας δι' ὅσας προόδους δυνάμεθα καὶ ἡμεῖς νὰ ἐπιδείξωμεν.

Κατὰ τὴν τελευταίαν μου ταύτην ἐπίσκεψιν δὲν ἠκολούθησα τὴν συνήθη τῶν ξένων περιηγητῶν τροχίαν. Ἐξενιζόμεν ὑπὸ εὐγενοῦς φίλου, ὑπὸ τὰς φιλοξένους τοῦ ὁποίου στέγας μοῦ ἐδόθησαν ἀφορμαὶ νὰ ἴδω καὶ ν' ἀκούσω περὶ τῆς πατρίδος του πολλὰ, τὰ ὁποῖα δὲν δύναται τις νὰ ἴδῃ καὶ ν' ἀκούσῃ εἰς τὰ ξενοδοχεῖα. Εἶπα «φιλοξένους στέγας» εἰς τὸν πληθυντικόν, διότι ὁ ξενίζων με εὐπατρίδης, ἐξασκῶν μετ' ἀπείρου εὐγενείας τὴν παροιμιώδη Σκωτικὴν φιλοξενίαν, δὲν ἠρέσθη νὰ μὲ ὑποδεχθῇ εἰς τὴν ἐπαυλιν ὅπου τότε κατῴκει, ἀλλὰ καὶ μὲ συνώδευεν εἰς διαφόρους τῶν ἐν Σκωτίᾳ ἰδιοκτησιῶν του, κειμένων εἰς ἀντίθετα τῆς χώρας ἄκρα. Τὸ ὄνομα τοῦ εὐγενοῦς τούτου Σκώτου δὲν εἶνε ἄγνωστον ἐνταῦθα. Πρὸ τινων ἐτῶν διῆλθεν εἰς Ἀθήνας ὁλόκληρον χειμῶνα, ἐδεῖξε δὲ πολλὰχὼς τὸ πρὸς τὴν Ἑλλάδα ἐνδιαφέρον του. Ἀναχωρήσας, ἐδώρησεν ὡς ἐνθύμημα τὰ χάλκινα ἀγάλ-

(1) Ἀνεγνώσθη ἐν τῷ Συλλόγῳ Παρνασσῷ.